

Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego

DN-WIB.055.3.2025.LKO
Warszawa, 27 listopada 2025 r.

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Odpowiedź na interpelację nr 13327

Szanowny Panie Marszałku,

składam na Pana ręce odpowiedź na interpelację Posłów na Sejm RP Pani Marty Stożek, Pani Marceliny Zawszy, Pana Macieja Koniecznego oraz Pana Adriana Zandberga, w sprawie *stabilnego finansowania radioteleskopu RT4 Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu*.

Szanowni Państwo Posłowie,

uprzejmie proszę o przyjęcie poniższych wyjaśnień.

1. Jakie były szczegółowe przyczyny początkowej decyzji o nieprzyznaniu finansowania na dalsze funkcjonowanie radioteleskopu RT4, pomimo bardzo wysokiej oceny merytorycznej wniosku?

Powodem braku finansowania wniosku na utrzymanie Toruńskiej Stacji VLBI Radioteleskopy 32 m i 15 m Uniwersytetu im. Mikołaja Kopernika w Toruniu, były niewystarczające środki finansowe, wydzielone w budżecie państwa części 28 – szkolnictwo wyższe i nauka. Kwota przeznaczona na ten cel w budżecie państwa nie pozwoliła na sfinansowanie wszystkich pozytywnie ocenionych wniosków.

2. Czy finansowanie działania radioteleskopu RT4 spowoduje brak finansowania projektów zgłoszonych do konkursu SpUB, które znalazły się na wyższej pozycji na liście rankingowej, jednak były mniej medialne? Jaką ocenę otrzymał projekt finansowania radioteleskopu RT4, a jakie oceny otrzymały pozostałe projekty?

Ministerstwo na bieżąco otrzymuje wnioski Podmiotów z prośbą o zmianę decyzji i przyznanie środków na finansowanie utrzymania aparatury naukowo-badawczej/stanowiska badawczego w 2025 r. Trwa weryfikacja dostępności środków finansowych, które mogłyby być rozdysponowane jeszcze w tym roku. Decyzja w tej sprawie zostanie podjęta do końca roku.

Ponadto, zgodnie z art. 381 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* (Dz. U. z 2024 r. poz.1571 z póź.zm) – dalej „ustawa PSWN”:

- wnioski, opinie, umowy i raporty dotyczące: zadań finansowanych ze środków finansowych, o których mowa w art. 365 pkt 2 lit. e i f, pkt 4 lit. b, pkt 5, 7, 10–12 i 13b

- oraz mapy – stanowią tajemnicę przedsiębiorstwa w rozumieniu przepisów o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (ust.1),
- dokumenty wytworzone w toku prac zespołu doradczego, o którym mowa w art. 341, dotyczące zadań finansowanych ze środków finansowych, o których mowa w ust. 1, nie stanowią informacji publicznej (ust. 2).

W związku z powyższym, listy rankingowe nie podlegają udostępnieniu zgodnie z zapisami ww. ustawy.

3. W jakim trybie odbędzie się finansowanie działania radioteleskopu RT4 zapowiedziane przez Ministra w serwisie X? Z jakiej puli środków nastąpi finansowanie?

Przyznanie środków może nastąpić w drodze zmiany pierwotnej, negatywnej decyzji. Do ministerstwa wpłynął wniosek Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu z prośbą o zmianę decyzji negatywnej i przyznanie środków na finansowanie utrzymania Toruńskiej Stacji VLBI Radioteleskopu 32 m i 15 m. Obecnie trwa weryfikacja dostępności środków finansowych. Decyzja w tej sprawie zostanie podjęta do końca tego roku.

4. Czy w tym samym lub podobnym pozakonkursowym trybie, co zapowiedziane finansowanie działania radioteleskopu RT4, będzie miało miejsce wsparcie finansowe Centrum Astronomicznego PAN, któremu grozi bankructwo?

Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego jest świadome sytuacji finansowej Centrum Astronomicznego im. Mikołaja Kopernika PAN, wynikającej z prawomocnego wyroku sądowego dotyczącego bezumownego korzystania z nieruchomości. Resort analizował możliwe rozwiązania w ramach obowiązujących przepisów, jednak zgodnie z obowiązującym stanem prawnym nie istnieją podstawy do udzielenia wsparcia finansowego na pokrycie zobowiązań cywilnoprawnych Instytutu PAN w formie decyzji administracyjnej, w trybie konkursowym ani pozakonkursowym. Jednocześnie ministerstwo pozostaje w stałym kontakcie z Centrum Astronomicznym im. Mikołaja Kopernika PAN i prowadzi pogłębione analizy w celu zidentyfikowania rozwiązań zgodnych z obowiązującym prawem, które mogłyby ograniczyć skutki obecnej sytuacji i zapewnić dalsze funkcjonowanie jednostki w ramach istniejących mechanizmów finansowania nauki.

Ponadto pragnę zauważyć, że zgodnie z art. 72 ust. 5 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk (Dz. U. z 2020 r. poz. 1796 z późn. zm.), gospodarowanie zasobem nieruchomości prowadzone jest w celu m.in. zabezpieczenia środków finansowych na realizację zobowiązań określonych prawomocnym wyrokiem sądowym. Oznacza to, że obowiązek zapewnienia środków na pokrycie takich zobowiązań spoczywa na Polskiej Akademii Nauk, a nie na ministerstwie.

5. Czy prowadzona jest ewaluacja sposobu przyznawania środków w konkursie SpUB tak, by wskazać, co doprowadziło do braku finansowania wielu kluczowych dla polskiej nauki projektów?

Nie jest prowadzona ewaluacja sposobu przyznawania środków finansowych na utrzymanie aparatury naukowo-badawczej/stanowiska badawczego, gdyż wnioski składane są w trybie konkursowym i ich pula corocznie się zmienia.

6. Kiedy Ministerstwo uruchomi dodatkowe, pozakonkursowe mechanizmy finansowe dla utrzymania kluczowych elementów infrastruktury naukowej takich jak RT4?

Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego podejmuje nieustanne próby pozyskania wyższych środków finansowych na utrzymania unikatowej w skali kraju aparatury naukowo-

badawczej, stanowisk badawczych, mających istotne znaczenie
dla realizacji polityki naukowej państwa i rozwój polskiej nauki.

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia
Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Karolina Ziolo-Pużuk
Sekretarz Stanu
/ – podpisano cyfrowo/

Do wiadomości:
Kancelaria Prezesa Rady Ministrów.